

Brexit verandert niet bijster veel aan het Britse bestaan

Posted on 25 september 2021 by Felix van Litsenburg

Afgelopen week was ik voor het eerst in bijna twee jaar weer eens in Londen. Zodra mijn vaccinatiestatus dit toestond, ging ik erheen – vrij laat, omdat dit soort dingen in Duitsland lang niet zo efficiënt gaan als de reputatie van het land doet denken.

Wat mij het meest verbaasde, was hoeveel het bij het oude was gebleven, ondanks de combinatie van corona en Brexit. Hoewel Brexit na minder dan een jaar wel merkbaar is, blijft het bij relatieve kleinigheden. De toekomst van het Verenigd Koninkrijk zal er veel meer van afhangen of het goed in zichzelf investeert, dan of het binnen of buiten de Europese Unie zit.

Vlak voor ik vertrok werd er (op Twitter) hevig gediscussieerd over het zoveelste teken aan de wand voor het Verenigd Koninkrijk: het land was gezakt naar de elfde plaats op het lijstje van de belangrijkste handelspartners van Duitsland. Dit zou, volgens de voorzitter van de Britse Kamer van Koophandel in Duitsland, voor een groot gedeelte komen door alle extra administratie die er door Brexit bij is gekomen. Voor het anti-Brexit publiek is dat een duidelijk teken dat het Verenigd

Koninkrijk al is begonnen af te takelen.

Aukus: kernonderzeeërs voor Australië

Het pro-Brexit publiek kon zich echter verkneukelen om de AUKUS-deal. Deze deal liet precies zien waarom Brexit *wel* zou werken: een contract met de Verenigde Staten om voor Australië kernonderzeeërs te ontwikkelen. Een prachtig voorbeeld dat het Verenigd Koninkrijk nu met *de hele wereld* handel kan drijven zonder met handen en voeten aan de EU gebonden te zijn.

Dat Frankrijk hierdoor een lucratief contract met Australië misloopt, was natuurlijk een mooie bonus. Het zou ze een lesje leren na hun dreigement om de elektriciteit van het eiland Jersey af te sluiten na een dispuut over visserij in het Kanaal.

Ook de 'gewone man', en niet alleen de ingenieur van kernonderzeeërs, merkt de gevolgen van Brexit. Een Brit van Zweedse afkomst liet mij de stickers van de douane op het Zweedse kinderboek voor zijn kind zien. En een andere vriend van mij zit nog steeds te wachten op een lijst voor een schilderijtje, omdat de leverancier toch Brexit-gerelateerde toevoerproblemen heeft. Klein leed, vooralsnog.

Alles bij het oude?

Wat mij echter het meest opviel, was dat er bizar weinig was veranderd in Londen. Om mij heen hoorde ik nog steeds aan de lopende band Italiaans, Roemeens, en Frans. Meerdere politieagenten hadden een naambordje dat eindigde in 'ski' of 'wicz' en spraken met een Pools accent. De toevoer van Europeanen zal ongetwijfeld afnemen, maar degenen die er waren zijn niet vertrokken. Ironisch genoeg blijft Londen wat dat betreft nog de hoofdstad van Europa. Andere kandidaten zoals Berlijn en Parijs blijven voornamelijk *Franse* en *Duitse* steden. Tot groot ongenoegen van John Cleese!

Echt verrassend is dit natuurlijk niet, als je langs het gejuich en het geweeklaag van het commentariaat kijkt. De breuk met de Europese markt zou het Verenigd Koninkrijk voorgoed ruïneren, werd er geweeklaagd. 'Nee!' klonk het gejuich van de andere kant, 'we gaan een prachtige deal met de Verenigde Staten sluiten en ontzettend rijk worden!' Los ervan dat Joe Biden wel andere dingen aan zijn hoofd

heeft, zijn beide standpunten enorm gedramatiseerd.

Van een handelsovereenkomst wordt je niet plotseling rijk of arm, je moet namelijk wel iets te verhandelen hebben. De drijfveren achter de Britse economie zijn onveranderd: de treinen blijven lopen, de bevolking blijft goed opgeleid, de rechtbanken doen hun werk, de allerrijksten willen er wonen, enzovoorts.

Uittreding uit de Europese Unie zal misschien een procentpuntje van de groei afschaven en handel met andere landen zal hier misschien voor compenseren, maar de fundamentele economische factoren van het Verenigd Koninkrijk zullen op de korte termijn niet veranderen. Zo blijft het het meest gedigitaliseerde grote land van Europa.

Vorsprung durch Rückstand statt Vorsprung durch Technik

Door jezelf een beperking op te leggen, kan je je zwakke punten verbeteren: een rechtsbenige voetballer kan alle oefeningen met links doen om zo beter met twee benen te spelen. Het Verenigd Koninkrijk heeft de tweede beste universiteit ter wereld, maar het onderwijssysteem schiet eigenlijk tekort voor een ieder die buiten de Russell-groep van topuniversiteiten valt. Deze tekortkomingen werden lange tijd verbloemd door immigratie uit de rest van Europa. Nu deze bron van goedkope Poolse loodgieters, Roemeense verpleegsters (en tennissters) en Italiaanse elektriciens opdroogt, zal het Verenigd Koninkrijk gedwongen worden haar eigen volk eens goede vaardigheden aan te leren. Want let wel: blanke Britse jongens uit een arbeidersmilieu zijn de slechtst presterende groep in het Verenigd Koninkrijk.

Dergelijke investeringen in de eigen capaciteit zal eerder het verschil maken op de lange termijn dan marginale verbeteringen in de bilaterale handelsovereenkomsten. Een loskoppeling van de rest van Europa zal het voor de Britten niet makkelijker of moeilijker maken dit te bereiken, maar misschien wel de nodige druk op de ketel zetten. Maar voorlopig heerst de partijdigheid zo sterk dat Brexit *alles* kan: elk Brits verliesje en elk succesje zal dankzij Brexit zijn.